

“Warhol i Dalí parlaven de política nord-americana d'art i de religió”

Enric Sabater va ser home de confiança de Dalí entre 1968 i 1980. Com a tal, va conèixer Andy Warhol i va ser testimoni de la fluida relació entre els dos pintors.

—Com i quan es van conèixer Warhol i Dalí?

—No sé quina va ser la primera vegada, però em consta que al 1968 ja es coneixien. No es tractaven gaire, però a partir del 1974 la seva relació es va intensificar considerablement. Dalí organitzava un sopar tots els diumenges al vespre, a Nova York. Primer eren uns aperitius la tarda del diumenge, al King Cole de l'hotel Saint Regis; després van ser sopars al Laurent, que obrien expressament per a nosaltres, i el restaurant indonesi Traveric, sota l'hotel Plaza. Warhol no se'n perdia ni un. Venia acompanyat de dos o tres joves, que de vegades havia de fer fora seguint instruccions del senyor Dalí, perquè fumaven a taula substàncies prohibides. I en aquestes coses Dalí era molt rigorós.

—I com s'ho prenia, Warhol?

—Ho entenia i no hi deia res. Era una persona trempada i simpàtica. Era sempre l'últim d'arribar, i jo li reservava un lloc al cap de la taula. Portava una càmera de fotos molt petita i feia milers de fotografies als comensals. Jo penso que de vegades no portava rodat, i que simplement ho feia per muntar el xou.

—I amb Gala, hi connectava gaire?

—Gala no assistia sempre als sopars del diumenge, però sovint xerraven, i fins i tot Warhol li dedicà un llibre.

—Es presentava amb alguna indumentària especial, Warhol?

—Ell vestia “artísticament”, però era el més normal dels assidus. Portava texans, una jaqueta blau fosc, ulleres de montura molt transparents, i camisa, normalment sense corbata. Portava sempre algun número de la seva revista, *Interview*, que regalava a Dalí. Tenia una conversa molt interessant. Enraonava molt fluix, gairebé

Enric Sabater —dret— va coincidir sovint amb Warhol en els sopars que organitzava Dalí.

no obria la boca, havies de parar molta atenció. Era com una estàtua. No movia el cap, ni els braços, ni els peus. Era una mica antinatural, però no resultava antipàtic.

—I de què parlaven, Dalí i Warhol?

—De política nord-americana i d'art. Parlaven de Klimt, de Kandinsky, dels hiperrealistes. I s'explicaven vivències de les visites a les exposicions de Nova York. Al final dels setanta, sovint tocaven el tema de la religió. De vegades, l'acompanyava la model Ultra Violet, molt amiga dels dos. Era quan tenien les converses més interessants.

—I amb vostè?

—Ell era una caixa tancada, i calia arrencar-li les paraules amb tirabuixó. Però amb mi parlava de viatges, d'exposicions seves a països asiàtics. Aprofitant que anava en ocasions a lliurar obra original de Dalí a aquests països, visitava exposicions de Warhol on ni el mateix Warhol no havia fet acte de presència. La nostra relació sempre va ser bona, sincera i respectuosa. El que més recordo, però, és la vivor dels seus ulls i un somriure molt especial.

Parlaven de política i d'art. Quan Ultra Violet els acompanyava, tenien les converses més interessants

R. M. P